

sunt interitissimi nobiles: in quibus sic ut in instituto præter bonum nomen nihil est additamēti. L. Postumi. M. fa-
uoni mihi uidentur q̄ si magnae nauis superuacanea honera esse: ubi salui puenire usi sunt. Si quid aduersi co-
horū ē de illis potissimum iactura sit: quia præcii minimi sunt: nūc quoniam sic uti mihi uideor de plæbe re-
nouata corrigenda; satis differut. De senatu q̄ tibi agenda uident̄ dicam. Post q̄ mihi ætas ingeniumq; ado-
leuit haud ferme armis atque equis corpus exercui: sed animum in litteris cogitau: qd nam firmius erat i la-
boribus habui: atque ego in ea uita multa legendo atque audiendo ira comperi omnia regnæ ite ciuitates &
nationes usque eo pspere impium habuisse: dum apud eos uera consilia ualerunt: ubi cunque grā timor tu-
lupras ea corrumpe. Post paulo insinutæ opes: deinde adēptum impium postrem seruitus imposita ē. Egdē
ego sic apud animum meum statuo cuiuscunq; in sua ciuitate aprior illustriorque locus quā altis ē et magnā
curā esse rei. p. Nā cæteris salua urbe rātum modo libertas tuta est sidi diuitias decns honorē pererunt. Vbi
paulum inclinata respu. agitari coepit multipliciter animus curis atq; laboribus fatigatur aut gloria aut liber-
tatem aut rem familiarem defensat: omnibus locis adem: festinat: quanto in secundis rebus florentior fu-
rit: tāto in aduersis asperius magis que anxiæ agitat. Igitur ubi plebs senatū: sic ubi corpus animo obedit
eiusque consulta exequitur patris consilio ualere decet: populo superuacanea est calliditas. Itaque maiores no-
stri cum bellis asperimis premerentur equis: uiris pecunia amissa nunq; defessi sunt amatī de imperio certare
non inopia ærarii: non uis hostium: non aduerla res ingentem eoz animum subegit. Quā quæ uirtute cer-
perant simul cum anima retinerent: Atque ea magis fortibus consiliis quam bonis filiis patrata st. Q̄ uippe
apud illos una resp. erat. Ei omnes consulebant: factio contra hostis parabatur. Corpus atq; ingenium pa-
triæ non suæ quisque potentiae exercitabat: at hoc tempore contra ea hoies nobiles: quoq; animos secordia
atque ignavia inuasit. Ignari laboris hostium militiae domi factione instructi per superbia cunctis gentib; moderan̄. Itaque patres quoq; consilia antea dubia respu. stabiliebatur oppressi ex aliena libidine huc atque
illuc fluctuantes agitantur. interdum alia deinde alia decrenū uti eoz q̄ dñan̄ simultas arrogantia ser. Ita
bonum malumq; publicum æstiment: q̄ si aut libertas æqua omnium: aut sententia obscurior esset majoris
b; opib; resp. & mīn; potens nobilitas esset. Sed qm̄ coæquari grā omnium difficile est: q̄ppē: cum illis ma-
iori uirū partam reliq̄rit gloriam dignitatem clientelas cætera multitudo pleraque iſititia sit. Sūnas eoz a
metu libera ita occulto sibi q̄sque alterius potentia carior erit: libertas iuxta bonis & malis strenuis atq; igna-
uis optabilis ē. Verg eam plerique metu deserunt. Stultissimi mortales q̄ incertamine dubium quorsum acci-
dat: id per inertiam in se q̄sli uicti recipiunt. Igit̄ dtiab; reb; confirmari posse senatum puto si numero auctos
per tabellam sententiam feret: Tabella obtētū erit: quo magis aīo libero facere audeat in mul titudine & p̄si-
di plus & usus amplior est: Nam fere his tempestatibus alii iudicis publicis: alii priuatis suis atque amico-
rū negotiis implicati haud sane reipu. cōsiliis ad fuerū. Neq; eos magis occupatio q̄ supba impla distinuere:
Hoies nobiles cū paucis senatoris quos addita mēta factionis habent: q̄cūq; libuit p̄bari: reprehendere: de-
cernere: ea uti libido tulit fecere. Verg ubi numero senatori⁹ aūto p̄ tabellā sententiæ dicent̄. Ne illi superbiam
suam dimitteret: ubi illi obediendū erit: quibus antea crudelissime ipitabāt: Foris tā ipator pletis literis de
lineres quē numeri senatori⁹ sieri placeat quoq; modos i multa & uaria officia distribua. Iudicia quoniam
prīa classis mittēda putesq; descriptio: qui numerus i quoq; genere futurus sit. Ea mihi omnia generat̄ descri-
bere haud difficile factū suit. Sed prius laborādū uisu est de summa cōsiliī: idq; tibi pbādū uerū ē si hoc itinere
utid decreueris cætera i promptu erūt. Volo ego cōsiliū meū prudēs maxie uisi esse. Nā ubiq; tibi res p̄
spe ceder: ibi mihi bōa fama euēt. Sed me illa magis cupido exerceret: quoq; mō q̄ primū resp. adiuuet
liberatē gloria cariore habeo. Atq; ego te oro: bortorq; ne clarissimus īperator Gallica gēte subacta. p. R. su-
mū atq; inuictū īperī tabescere uetusitate: ac per sumā secordiā dilabi patiaris: pfecto si id accidat neq; tibi
nox neq; dies curā animi sedauerit: qn in somnis exercitus furibundus: atq; ea mēs alienata mēte feraris.
Nāq; nūhi p̄ uero constat omniū mortalitū uitā dīmino numine. inuisire: neq; bonū neq; malū facinus cuiusq;
pro nūhilo habere: sed ex natura diuisa sūmia bonos malosq; seq. Iterea forte ea tarditus procedunt. sūus culq;
animus ex consciētia spē fibet quodsi tecum patria atq; parētes possit loqui. s. hæc tibi dicent̄. O. Cæsar:
Nos te genuimus fortissimi uiri in optimā urbe decus præsidiumq; nobis hostibus terrotē: quæ multis
laboribus & periculis cœperamus: ea tibi. nascenti cum anima simul tardidimus patriam maximam in
terrī domū familiāq; i patria clarissimā. Præterea bonas artis: honestas diuitias: postremo oīa honestamē
ta pacis: & præmia bellī p̄iis amplissimis beneficiis nō flagitū are neq; malū facimus petimus: sed ut liber-
tate eueram restituas: quare patrata pfecto: per gētis omnia fama uirtutis tuae uolitabit. Nāq; hectēpesta
te tamēsi domi militiae q̄ præclara facinore ægisti: tamē gloria tua cū multis ulris fortibus æq; libis ē: Si ue-
ro urbē amplissimo noīe & maxio i perio p̄pe iam ab occasu restitueris: quis te clarior quis maior in terī
fuerit q̄ppē si morbo iā aut facto huic īpio fecus accidat: cui dubiū ē quin p̄ orbē terarū uastitas bella cœdes
orientur. Q̄ uod si tibi bona libido fuerit patriæ paētibus gratificādi posterog; īpore R. P. restita super
oīs mortales gloria agita tuaq; unius mors uira clarior erit. Nā uiuos interdū fortuna sāpe immūdia fatigat.
Vbi aīa naturæ cessit dēptis obtractoribus ipsa si uirtus magis magisq; extollit: q̄ mihi utilissima factu uisa
sunt quæ q̄ tibi usi fore crepdi q̄ paucissimis potui p̄scripsi: cæterū deos immortalis obtestor: ut quocūq;
modo ages ea res tibi R. P. prospere eueniat.

Finis.

V. C. CRISPI. SALVSTII. VITA.

CRISPUS Salustius genus ex amitterno Sapinorum ducit. C. Salustio patre genitus ex liberalibus arti-
bus in quibus educatus erat præter eruditioñē nihil accepit oībus uoluptatibus turpissime, in dulcit:

paternā domū uēdīdit: ut crīmne adulterii se redimeret. Ex q̄stura & tribūatu nullā laudē ē ad secur⁹: fāvēte C. Cæsare p̄tor aphricam sortit⁹ puinciam expl̄cavit: & exauisit: tñq; inde pecuniaꝝ reptauit an m̄cmissi
mos hortos sub Quirinale extra pomeriū ad collinam portam titulo sum nominis ep̄to loco habuerit: atq;
adornauerit n̄ uulgares illi⁹ s̄ecul⁹ & posteror⁹ æratib⁹ del̄tias atq; secessū: usq; ad exēctam æratem libidinis
atq; & potēs: in amicitia uari⁹ & incōstans. Sepi⁹ tñ lūlido dēte momordit habit⁹ ē ore improbo: & animo
inuercido: manis Pōpet magni existimas hac uia se Cæsari gratiore fore: lacerare usus ē: uñ in Salustium
Læne⁹ Pōpet liber⁹ scripsit: morsq; ei⁹ sigillatim paucis uocabulis exp̄ssit: Nebulonē: lucronē popinonē: &
lastatum appellans uox postrēa indicat fuisse hominē ualidē libidinis: Scripsit stilo n̄ abhorrente a ueterib⁹
extat coniuratio Catilinæ: & bellum iugurthinum: & q̄dam conciones: e libris belloꝝ ciuiliū: Ut secreta in
amicis fideli⁹ intelligeret Terētiam a Cicerone repudiata duxi uxorē: & q̄ tertio nupsit: Messaliæ Coruino.

INVECTIVA. C. SALVSTII IN CICERONEM.

Draviter & iniquo animo maledicta tua paterer. M. Tulli si te lēcte iudicio magisquam morbo animi
petulatia ista uti. Sed cū ī te neq; modū neq; molestia ullā aiaduerto: R̄nidebo tibi: ut si q̄ maledicēdo
uoluptatē cepistis eam male audiēdo amītras: ubi q̄rat⁹ quos implorē. P.C. diripī repu. atq; audacissi
mo cuiq; esse perfidie locum: an apud Populum R̄o. qui ita corruptus est largitionib⁹ ut se se ac fortunas su
as uenales habeat: An apud uos. P.C. quorum auctoritas turpissimo cuiq; ludibrio est. Vbi. M. Tu. leges
iudicia Po.R̄o defendit atq; in ordine ita moderat⁹ quasi unus reliquus ex familia uiri clarissimi Scipionis
A. fac non repticlus accitus ac pauloante insitus huic urbis citius an uero. M. Tulli facta tua ac dicta obscura
sunt: an non ita a pueritia uixisti ut nihil flagitiosum corpori tuo putares quod alteri collibusset: aut scili
cer istam immoderatam tuam eloquentiam apud. M. p̄sonem non pudicitiae iacturæ perdidisti. Itaq; mi
nime mirandum est q̄ eam flagitiose uendicans quam turpissime parasti. Vix ut opinor splendor domesti
cum tibi animos attollit uxor sacrilega ac p̄ iuris nobilitata: filia matri pellexti tibi iucundior atq; obsequen
tior: quam parēt ps ē domum Ipsam tuam ui & rapinis funestam tibi ac tuis cōparasti uidelicet ut nos com
moue facias q̄ conuersa Respu. sit tum in ea domo habitares homo flagitiosissime quæ. P. Crassus uiri claris
simi fuit atq; cum hæc ita sint: Cicero sed dicit in consilio deoꝝ imortalium fuisse. Inde missum huic urbi
ei⁹ custodē ablaꝝ carnificis nomine. Q uia ciuitatis incommodū in gloriā suam ponit quasi uero n̄ il
li⁹ coniurationis causa fuerit consular⁹ tuus. Et cicero Respu. disiecta eo tempore quo te custodē habebat. Sed
ut opinor illa te magis extollant q̄ post cōsulatū cū uxore de repu. cōsulisti cū legiſ. Planitiae iudicia do
mi faciebatis ex coniuratis alios pecūiae condēnabis. Cū tibi ali⁹ Tusculanam ali⁹ pōpeianā uillā ædifica
bat: alius domū emebat q̄ uero nihil poterat hic erat calūniaꝝ pximus hic aut domū tuam oppugnatū ue
nerat: aut insidias senatui fecerat deniq; de eo tibi cōpertū erat q̄ si tibi falsa obitio redde rationē q̄tū pati
mōti acceperis. Q uid tibi lītib⁹ accreuerit: q̄ ex pecūia domū paraueris Tusculanū & Pōpeianū infinito sum
ptu exedificaueris! Aut si refices cui dubiū pōt eē qn nō pōpōtētā istā ex sanguine & mileriis ciuitū parasti: ue
rū ut opinor hō nou⁹ arpiuas ex. M. Crassus familia illi⁹ uiteturē līmitat⁹ Contēnit similitā hominū nobilitū.
P.R. curā hēt: neq; terrore neq; gratia moueū. Illud uero amicitiaꝝ tantum ac uirtus ē animi īmo uero homo
leuissim⁹ supplex inimicis amicis contumeliosus: mōdo hag modo illaq; partūtū fid⁹ nemini. Leuissim⁹ sena
tor⁹ mercēari⁹ patron⁹ cui⁹ nulla pars corporis a turpitudine uacat lingua uana man⁹ rapacissime gula īmen
sa pedes fugaces: q̄ honeste nomiari non possunt ihonestissima. Atq; is cū elusimodl tamē audet o fortū tā
natā me consule romā Te fortunatā consule Cicero: īmo uero infelice & miserā q̄ crudelissimā p̄scriptio
nē ciuium persessa est cū tu perturbata repu. metu percussos omnes bonos parāre crudelitati tuæ cogebas:
cū oīa iudicia omnes leges i tua libidine erāt cū tu liblata lege portia erepta libertate omniū nostrū uītē ne
ciscq; potestate ad te unū reuocaueras. Atq; pag⁹ qdē uel pag⁹ ē qd̄ ipūne fecisti uerūciātā commēorando ex
probras neq; licet obliuisci ius seruitutis luæ egeris oro te Cicero feceris qd̄ libet satis est perpessos effe: et ne
aures nīas odio tuo onerabis: et molestissimis uerbis infectaberē cedant arma toge cōcedat laurea līgue: q̄si
uero togā & non armat⁹ ea q̄ gloriariſ conseceris atq; inter te Scyllamq; i cōtatore præter nomē īmpeperis
quicq; interfuerit, sed quid ego plura de tua insolētia cōmemore: quātū minerua omnes artes edocuit luppi
ter optim⁹ maximus in concilium deorum admisit: Italia exulē humeris suis repertauit. oro te romulæ ar
pinas qui egregia tua uirtute omnes paulos fabios scipiones superasti: quē tandem locū hac ciuitate optimes:
q̄ tibi partes. r. p. placet: quē amicū: quē inimicum habes: cul ī ciuitate fecisti insidias: quo iure de exilio tuo
durachio redisti cū sequebaris quos tyrānos appellabas: eorū potētiae faues: q̄ tibi ante optimates uidebanē
eosdē demētes ac surtos uocas. Vatinī causam agis de sextio male existimas. Bibulum petulantissimis uer
bis laedit laudas Cæsarem quem maxime odisti. & ei maxime obsequeris: aliud stans sedens altū sentis de
repū. his maledictis illos odisti leuissimē transfuga neq; in hac neq; in illa parte fidē habēs.

Eademū magna uoluptas ē Crisp. Salustii æqualē ac parē uerbis uitā agere neq; q̄cquat tam oblic
nū dicere cui n̄ ab initio pueritiæ omni genere facinoris ætas tua respondeat ut oīs oratio moribus
consoner. Neq; n. q̄ ita uiuit ut tu aliter actu loq̄ fit: neq; qm tam illoro sermōe utilē uita honestior ē.
Quo me uertam. P.C. unde initū sumant̄ mai⁹. n. mihi diceris imponis quo noctor ē ueroꝝ nostrū q̄
si aut de mea uita: atq; actib⁹ nostris huic conuiciatori respondero. Inuidia gloriam consequē: aut si huius
ſta mores oīm æratē nudauerō in idē: uicium incidam peccatis q̄ hūlē obitio id uos si forte offendim⁹
ni iustius huic quam mihi succēdere deberis qui initū introduxit: ego dabo operam ut & p̄ me minimo c̄
fastidio rīdeam & in hunc minime mētit⁹ ee uidear. Scio inci. P.C. i respondēdo n̄ habere magnam expe